

sése során két kutatóárok üresnek bizonyult. A többivel sikerült tisztázni a táborárok DK-i, lekerekedő sarkának nyomvonalát, valamint a tábor K-i szélét, ami az É-i és Ny-i résszel valamint a lekerekedő (ÉNy-i és DK-i) sarkokkal ellentétben nem 190–220 cm széles, 70–80 cm mély árok volt, hanem egy 180 cm széles, 40 cm mély teknőszerű mélyedés, amelytől 30–40 cm-re Ny-ra, a tábor belseje felé, palánk húzódott, melynek felállításához 20–25 cm mély, 30–40 cm széles árkot ástak. A tábor Ny-ról határoló árok és a K-i palánksor között 147–148 m a távolság, így egyértelművé vált, hogy a táborban cohors állomásozott. A táborárkokból nem került elő datáló leletanyag.

PETÉNYI SÁNDOR

131. Dunaföldvár, Postakúti-dűlő

(Tolna megye) Ró, Á

Lakossági bejelentésére 2005 áprilisában és júniusában külön-külön terepbejárást végeztünk a dűlőben, ahol 1893 tavaszán Szelle Zsigmond egy római épület kisebb részét tárta fel. A lelőhely a város szélétől Ny-ra kb. 1,5 km-re helyezkedik el, egy félkörívet leíró vizenyős terület É-i részén. A lelőhely legmagasabb, DNy-i sarkában kőépületre (villára?) utaló római tegulák és kövek figyelhetők meg. Elmondás szerint innen ÉNy-ra kb. 300 m-re, a dombtetőn 1985 körül mintegy 20–25 csontvázas sírt bolygattak meg, római ezüstpénzeket kiforgatva a földből. A telep É-i részével átellenben, a patak É-i felén egy ÉNy–DK irányú, kb. 150 m hosszú, köves sáv látszott, vélhetőleg annak az útnak a nyoma, amely lelőhelyünket a tőle kb. 1 km-re K-re fekvő limesúttal köthette össze. Ugyanitt kevés Árpád-kori kerámiát is találtunk. A gyűjtött cserepek alapján a lelőhely az egész római kor alatt lakott volt.

K. NÉMETH ANDRÁS – ÓDOR JÁNOS GÁBOR

132. Dunakeszi, Dunasor 28.

(Pest megye) Ró

2005. május 23–27. között a ház kertjének rendezése kapcsán folytathattuk a késő római kikötőerőd déli falának a régészeti kutatását. Az ásatás egy hete alatt a fal vonalában két 5×5 m nagyságú szelvényt sikerült feltárnunk. A K-i szelvényt a DK-i saroktorony és a déli fal találkozásától 15,06 m távolságra tűztük ki. A kikötőerőd déli falának szelvénybe eső szakaszán a felmenő fal vastagsága 1,6 m, a Duna felé enyhén lejtő alapozási kiugrás pedig mindkét oldalon átlagosan 20–20 cm széles. A felmenő fal a szelvényben 40–50 cm magasságig megőrződött, külső és belső oldalán a kövek közötti fugákat mészhabarccsal gondosan kikenték. A szelvény DK-i sarkában egy legújabb kori beásást kibontva megtaláltuk a fal alapozásának alját, amelyet az alapozási kiugrás esését követve a római kori felszíntől számítva 1 m mélyre ástak. A laza homokos altalajban az alapozási árok oldalát egymás mellé leütött karókkal igye-

keztek megtámasztani. A karók függőleges lenyomatai jól felismerhetők a fal alapozásának külső oldalán. A fal belső oldala mentén a falomladék alatt ugyanazt a leletekben gazdag humuszos feltöltést találtuk, amelyet 2003-ban néhány méterrel feljebb már azonosítottunk. Ebből a rétegből nagyszámú késő római kerámiatöredék, egy vas nyílhegy és Valensnek egy erősen kopott érme (Vida István meghatározása) került elő.

A szelvénytől Ny-i irányba 1 m távolságra került sor a másik szelvény kitűzésére, amelynek teljes hosszában ugyancsak követhető volt a kikötőerőd déli fala. A falnak ezt a szakaszát azonban egészen az alapozási kiugrás szintjéig kiszedték. A zokli itt 5 m-en mindössze 10 cm-t esik a Duna felé, amely arra utal, hogy a Duna partoldala a római korban ezen a szakaszon közel vízszintes volt. A fal mindkét oldalán néhány cm vastag összefüggő vízszintes habarcsos felületet találtunk, amely az építési réteggel azonosítható. A kiserőd belső oldalán erre a szintre egy vékony humuszos feltöltés került, amely fölött már csak a fal masszív omladékát találtuk.

2005. június 14-én a telket a Duna felől lezáró beton támfalnak egy vízszintes T alakú támasztéka és a Dunához vezető egykori lépcső között egy kb. 1,5×2 m nagyságú, modern beásásokkal szabdaltnak sikerült megtalálnunk és kibontanunk azt a pontot, ahol a déli zárófalat a Duna elmosta. A fal Ny-i vége a Duna eróziós tevékenységének köszönhetően erősen lepusztult és több helyen alámosva megrepedt. A fal megmaradt vége a DK-i saroktoronytól 28 m távolságra fekszik. A Pannoniából ismertté vált kikötőerődök közül ezért egyelőre a dunakeszi kikötőerőd déli zárófalát az egyetlen, amely ilyen hosszúságban megmaradt és ma is tanulmányozható. 2005. július 20-án a fal végétől D-re egy újabb szelvényt nyitottunk, amelyben – a dunafalvai kikötőerőd (*burgus contra Florentiam*) analógiájára – remény volt a DNy-i saroktorony egyik sarkának feltárására. A szelvényben azonban közel 2 m mélységig csak modern feltöltést találtunk, ami azt bizonyítja, hogy a fal végén feltételezhető tornyot a Duna teljesen elmosta. Még a torony alapozása alatt feltételezhető, leütött cölöpöknek sem találtuk nyomát.

Holl Balázs segítségével sikerült felmérnünk és térképre vinnünk a Dunasor 32. sz. ház pincéjében megőrződött római falsarkot is, amely a kikötőerőd nagyméretű központi tornyának ÉK-i belső sarka volt. Közvetlenül a kikötőerőd előtti partszakaszon egy vas cölöppapucs feküdt, amelyet talán a kiserőd kikötőjének falkonstrukciójához köthetünk.

MRÁV ZSOLT

133. Dunaszentgyörgy, Várdomb

(Tolna megye) I

A Várdombnak is nevezett temető területén kiirtották a bozótot, ezért 2005. március 24-én helyszíni szemlén megnéztem, van-e erődítési nyom. A temető a környe-